

Büyüme ve enflasyon ışığında 2018 yılı beklentileri

DR. AHMET YARIZ

ADMİB YÖNETİM KURULUDANIŞMANI
WWW.AHMETYARIZ.COM

Ekonomide beklentiler makroekonomik göstergelerden ağırlıklı olarak; büyüme, enflasyon, bütçe disiplini, kamu finansmanı ve ödemeler dengesi perspektifinden ele alınmaktadır. Anılan bu göstergelere şüphesiz çok sayıda gösterge daha eşlik edebilmektedir. Öte yandan makroekonomik göstergeler birbirlerini tetikleme, etkileme ve birbirlerinden etkilenme özellikleri taşımaktadır.

Ülkemiz global düzeyde çok sayıda siyasi ve yerel düzeyde ise ekonomik siyasi ve ekonomik yoğun olarak etkilediği bir dönemden geçmektedir. Bu ortamda 2018 yılına ilişkin ekonomik beklentileri ifade etmenin çok yönlü zorluklar ve riskler içerdiği tartışılmaz olsa da bu yazıda 2018 yılına yönelik beklentiler büyüme ve enflasyon özelinde ele alınmaktadır.

GRAFİK 1

BÜYÜME

Büyümeye 2017-III. çeyrekte katkı veren faktörler sırasıyla; ihracat, ithalat, yatırımlar ve hane halkı olarak tanımlanan tüketicilerdir. Devletin katkısı ise önceki çeyrekteki eksiden artıya dönmüş durumdadır. Bu faktörlerdeki değerlendirmeler ve beklentiler şu şekildedir:

Ihracat: 2017 yılı başından itibaren büyümeye sürekli katkı veren ihracatın, başta Avrupa olmak üzere etkin olduğu pazarlardaki gelişmeler dikkate alındığında büyüme katkısının devam etmesi beklenmektedir. **İthalat:** Büyüme önceki dönemlerin aksine yüksek oranlı destek veren ithalatın, iç talep ve ihracata bağlı olarak bu düzeylerde olmasa da büyümeye ılımlı katkı vermeye devam etmesi beklenmektedir. **Yatırımlar:** 2016-III çeyreğinden itibaren katkısı belirgin bir şekilde azalma gösteren yatırımların 2017-II çeyrekteki itibaren yeniden artış göstermesi büyüme umutlarını daha güçlü bir şekilde beslemektedir. **Ihracat ve iç talepteki olumlu beklentilerinin somutlaşarak yatırıma dönüşmesi üretim kapasitesini artırarak büyüme katkısının sürekliliğine işaret etmektedir. Bu faktördeki büyümenin yüksek ancak tek haneli rakamlarda sürmesi beklenmektedir.**

Tüketiciler: Tüketicilerin katkısı 2017 I. ve II. çeyreklerindeki daralma ile yaşanan dip seviyelerden sonra yeniden artışa geçti. Tüketici harcamalarının dip seviyelere ulaştığı tüketici güven endekslerinde de yakın bir şekilde görülmektedir. Dip seviyelerden yukarı yönlü hareketlenmeye dair sinyaller, tüketicilerin 2018 büyümesine ılımlı ancak istikrarlı bir katkı sağlayabileceğini göstermektedir.

Devlet Harcamaları: 2015-IV. Çeyrek, 2016 yılının tamamı ve 2017-I.Çeyrek büyümesine en büyük katkıyı yapan Devlet Harcamalarının katkısı önceki çeyrekteki küçülmeden sonra 2017 III.çeyrekte ılımlı da olsa tekrar artışa döndü. Devlet Harcamalarının önceki dönemde artıran temel kalem olan Cari Harcamalarda, 2017-III. çeyrekten itibaren başlayan imvlenme kaybının devam ederek ekonomik büyümeye katkısının azalması ve azalmanın bütçe disiplini içinde iyileşme yönünde pozitif etkiye dönüşmesi beklenmektedir. Bir başka ifadeyle 2018 yılında devlet harcamalarının büyü-

TABLO 1

GSYH Büyümesine Katkılar (%)						
Yıl	Dönem	HHNTH	DNTH	GSSO	Ihracat	İthalat
		%	%	%	%	%
2015	I.	6,2	-5,2	3,6	2,5	3,8
	II.	6,8	6,8	13,3	4,2	2,4
	III.	3,5	1,0	9,1	4,9	0,5
	IV.	5,4	11,4	10,5	5,4	0,4
	Yıllık	5,4	3,9	9,3	4,3	1,7
2016	I.	2,5	12,4	6,2	1,9	2,8
	II.	5,2	15,0	2,0	-1,7	7,1
	III.	0,5	5,8	0,3	-9,4	2,1
	IV.	6,3	6,1	1,2	2,5	2,9
	Yıllık	3,7	9,5	2,2	-1,9	3,7
2017	I.	3,4	9,3	2,7	10,9	0,7
	II.	3,1	-2,1	8,0	10,7	1,8
	III.	11,7	2,8	12,4	17,2	14,5
	IV.					
	Yıllık					

HHNTH (Hane Halkı Nihai Tüketim Harcamaları), DNTH (Devletin Nihai Tüketim Harcamaları), GSSO (=Yatırım, Gayrisafi Sabit Sermaye Oluşumu)

TABLO 2

GSYH			
Yıl	Dönem	Cari Fiyatlarla	
		Milyar TL	Milyar USD
2015	I.	497,7	202,7
	II.	562,9	211,2
	III.	631,5	225,1
	IV.	646,5	222,8
	Yıllık	2.339	862
2016	I.	563,9	191,4
	II.	631,2	217,6
	III.	666,2	225,2
	IV.	747,2	226,5
	Yıllık	2.609	861
2017	I.	649,5	175,9
	II.	755,5	205,2
	III.	827,2	234,6
	IV.		
	Yıllık	2.232	616

Kaynak: TÜİK

Döviz kurundaki oynaklıkların durulması ve olağan dışı bir gelişme yaşanmazsa enflasyonda 2018'in başında gerçekleşebilecek ılımlı oranlar ile enflasyon yeniden tek hanelere dönebilecektir.

2018'de büyüme, enflasyon, bütçe disiplini, kamu finansmanı ve ödemeler dengesinde daha olumlu gelişmelerin yaşanması beklenmektedir.

meye katkılarının sınırlı düzeyde olması beklenmektedir. GSYH: Tablo 2' de 2016 ve 2017 yılı çeyreklerine ait cari fiyatlarla GSYH verileri yer almaktadır. 2017-III. çeyrekte cari fiyatlarla GSYH 827 milyar TL ve 235 milyar USD olarak hesaplanmıştır. 2017 son çeyreğindeki GSYH verilerinin bu rakamlara yakın olması durumunda 2017 yılının tamamı için GSYH'nin 3.100 milyar TL ve 860 milyar USD civarında gerçekleşmesi beklenmektedir. Global ve yerel düzeydeki mevcut konjonktür ışığında 2018 yılındaki büyümenin yüzde 5' in üzerinde ve GSYH'nin ise sırasıyla 3.550 milyar TL ve 920 milyar USD düzeyinde oluşması beklenmektedir.

ENFLASYON

Enerji fiyatları ve döviz kurundaki artışlarının tetiklediği enflasyon ekonomide gündemin en üst sırasına yükseldi. Grafik 2'de Enerji fiyatlarındaki yükselişlerin TÜFE'yi beslediği ve fiyat artışlarının belirli bir dönem sonra TÜFE'ye yansıtıldığı görülmektedir. Ener-

ji fiyatlarında son bir yıldır yaşanan yükselişin temel sebebi döviz cinsinden fiyat artışları ve kur artışlarıdır. Kur artışlarının mevcut seviyelerinde durulması

TABLO 3

TÜFE %	2016	2017
Ocak	1,82	2,46
Şubat	-0,02	0,81
Mart	-0,04	1,02
Nisan	0,78	1,31
Mayıs	0,58	0,45
Haziran	0,47	-0,27
Temmuz	1,16	0,15
Ağustos	-0,29	0,52
Eylül	0,18	0,65
Ekim	1,44	2,08
Kasım	0,52	1,49
Aralık	1,64	
Ocak-Kasım	6,60	10,67
Yıllık	8,24	

TABLO 4

Gösterge	Bir Yıl Önce	Üç Ay Önce	Bir Ay Önce	Güncel		
	Kasım 2016	Ağustos 2017	Ekim 2017		Kasım 2017	
TÜFE	0,52	0,52	2,08	1,49	Kasım 2017	
Ö.K. TÜFE	A Endeksi	0,59	1,05	1,10	1,08	Kasım 2017
	B Endeksi	0,74	0,62	2,23	1,09	Kasım 2017
	C Endeksi	0,84	0,49	2,37	1,07	Kasım 2017
	D Endeksi	0,81	0,85	2,16	1,39	Kasım 2017
ÜFE	Aylık	2,00	0,85	1,71	2,02	Kasım 2017
	Yıllık	6,41	16,31	17,28	17,30	Kasım 2017

Kaynak: TÜİK, TCMB

Ö.K.: Özel Kapsamlı TÜFE

GRAFİK 2

GRAFİK 3

